

1 El cos finit $GF(2^8)$

Els elements d'aquest cos són els **bytes**. Els expressarem en forma binària, hexadecimal o polinòmica, segons convingui.

El byte $b_7b_6b_5b_4b_3b_2b_1b_0$ serà el polinomi $b_7x^7 + b_6x^6 + b_5x^5 + b_4x^4 + b_3x^3 + b_2x^2 + b_1x + b_0$.

Per exemple, $01010111=0x57$ serà $x^6 + x^4 + x^2 + x + 1$.

Suma

La suma de dos elements del cos és la suma de polinomis binaris. Per exemple, $01010111+10000011$ serà

$$(x^6 + x^4 + x^2 + x + 1) + (x^7 + x + 1) = x^7 + x^6 + x^4 + x^2 = 11010100$$

Es correspon amb la operació XOR, que es denotarà $\oplus$. L'element neutre de la suma és $00000000=0x00$.

Multiplicació

Per fer el producte de dos elements del cos cal fer el producte de polinomis binaris i després prendre el residu de la divisió per $m = x^8 + x^4 + x^3 + x + 1$. Per exemple,

$$\begin{aligned} (x^6 + x^4 + x^2 + x + 1)(x^7 + x + 1) &= x^{13} + x^{11} + x^9 + x^8 + x^7 + \\ &\quad x^7 + x^5 + x^3 + x^2 + x + \\ &\quad x^6 + x^4 + x^2 + x + 1 \\ &= x^{13} + x^{11} + x^9 + x^8 + x^6 + x^5 + x^4 + x^3 + 1 \end{aligned}$$

$$x^{13} + x^{11} + x^9 + x^8 + x^6 + x^5 + x^4 + x^3 + 1 \pmod{x^8 + x^4 + x^3 + x + 1} = x^7 + x^6 + 1.$$

L'element neutre de la multiplicació és $00000001=0x01$.

A $GF(2^8)$, tot element diferent del $0x00$ té invers multiplicatiu. L'invers del polinomi a és l'únic polinomi b tal que

$$ab = 1 \pmod{m}.$$

Es pot calcular usant l'algorisme d'Euclides estès.

També podem escriure els elements diferents del $0x00$ com a potència d'un generador. Per exemple, si $g = x + 1 = 00000011 = 0x03$, llavors

$$GF(2^8) = \{g, g^2, \dots, g^{254}, g^{255}(=g^0=1)\} \cup \{0\}$$

El producte de dos elements $a = g^i$ i $b = g^j$, diferents de $0x00$, és $ab = g^i g^j = g^{i+j}$, i l'invers de a és $a^{-1} = (g^i)^{-1} = g^{-i} = g^{255-i}$. En aquest cas, la multiplicació i el càlcul de l'invers es redueixen a la cerca en una taula de 255 elements.

Definiu en **Python 3** les funcions:

1. `GF_product_p(byte a, byte b)`

entrada: **a i b** són bytes que representen elements del cos;
sortida: un byte que és el producte en el cos de **a i b** fent servir la definició en termes de polinomis.

`GF_tables()`

entrada:
sortida: dues taules (*exponencial i logaritme*), una que a la posició i tingui $a = g^i$ ($g = 0x03$) i una altra que a la posició a tingui i tal que $a = g^i$.

`GF_product_t(byte a, byte b)`

entrada: **a i b** són bytes que representen elements del cos;
sortida: un byte que és el producte en el cos de **a i b** fent servir la les taules *exponencial i logaritme*.

2. `GF_generador()` que doni tots el generadors del cos finit;

3. `GF_invers(byte a)`

entrada: **a** byte que representa un element del cos;
sortida: **0x00** si **a=0x00**, invers d'**a** en el cos si **a!=0x00**.

Feu taules comparatives dels temps d'execució fent servir les diferents funcions:

- `GF_product_p` vs `GF_product_t`,
- `GF_product_p(a,0x02)` vs `GF_product_t(a,0x02)`,
- `GF_product_p(a,0x03)` vs `GF_product_t(a,0x03)`,
- `GF_product_p(a,0x09)` vs `GF_product_t(a,0x09)`,
- `GF_product_p(a,0x0B)` vs `GF_product_t(a,0x0B)`,
- `GF_product_p(a,0x0D)` vs `GF_product_t(a,0x0D)`,
- `GF_product_p(a,0x0E)` vs `GF_product_t(a,0x0E)`,

2 Advanced Encryption Standard (AES)

Podeu fer servir qualsevol implementació que trobeu.

2.1 Efectes de les funcions elementals

1. Canviem la funció **ByteSub** per la identitat, i.e. **ByteSub(x)=x**.

Segui M_i igual a M excepte en el bit i ; M_j igual a M excepte en el bit j ; M_{ij} és igual a M excepte en els bits i, j ; C_i el resultat de xifrar M_i amb la clau K ; C_j el resultat de xifrar M_j amb la clau K ; C_{ij} el resultat de xifrar M_{ij} amb la clau K :

$M =$	<table><tr><td>15</td><td>33</td><td>7e</td><td>b3</td></tr><tr><td>97</td><td>1c</td><td>6d</td><td>ea</td></tr><tr><td>c4</td><td>c2</td><td>1b</td><td>3b</td></tr><tr><td>ef</td><td>8b</td><td>2e</td><td>95</td></tr></table>	15	33	7e	b3	97	1c	6d	ea	c4	c2	1b	3b	ef	8b	2e	95	$M_i =$	<table><tr><td>15</td><td>33</td><td>7e</td><td>b3</td></tr><tr><td>97</td><td>1c</td><td>6d</td><td>ea</td></tr><tr><td>c4</td><td>82</td><td>1b</td><td>3b</td></tr><tr><td>ef</td><td>8b</td><td>2e</td><td>95</td></tr></table>	15	33	7e	b3	97	1c	6d	ea	c4	82	1b	3b	ef	8b	2e	95	$M_j =$	<table><tr><td>15</td><td>33</td><td>7e</td><td>93</td></tr><tr><td>97</td><td>1c</td><td>6d</td><td>ea</td></tr><tr><td>c4</td><td>c2</td><td>1b</td><td>3b</td></tr><tr><td>ef</td><td>8b</td><td>2e</td><td>95</td></tr></table>	15	33	7e	93	97	1c	6d	ea	c4	c2	1b	3b	ef	8b	2e	95	$M_{ij} =$	<table><tr><td>15</td><td>33</td><td>7e</td><td>93</td></tr><tr><td>97</td><td>1c</td><td>6d</td><td>ea</td></tr><tr><td>c4</td><td>82</td><td>1b</td><td>3b</td></tr><tr><td>ef</td><td>8b</td><td>2e</td><td>95</td></tr></table>	15	33	7e	93	97	1c	6d	ea	c4	82	1b	3b	ef	8b	2e	95
15	33	7e	b3																																																																				
97	1c	6d	ea																																																																				
c4	c2	1b	3b																																																																				
ef	8b	2e	95																																																																				
15	33	7e	b3																																																																				
97	1c	6d	ea																																																																				
c4	82	1b	3b																																																																				
ef	8b	2e	95																																																																				
15	33	7e	93																																																																				
97	1c	6d	ea																																																																				
c4	c2	1b	3b																																																																				
ef	8b	2e	95																																																																				
15	33	7e	93																																																																				
97	1c	6d	ea																																																																				
c4	82	1b	3b																																																																				
ef	8b	2e	95																																																																				
$C =$	<table><tr><td>ae</td><td>99</td><td>2e</td><td>5c</td></tr><tr><td>29</td><td>c0</td><td>ab</td><td>16</td></tr><tr><td>8d</td><td>74</td><td>01</td><td>a2</td></tr><tr><td>91</td><td>19</td><td>99</td><td>2e</td></tr></table>	ae	99	2e	5c	29	c0	ab	16	8d	74	01	a2	91	19	99	2e	$C_i =$	<table><tr><td>ae</td><td>99</td><td>6e</td><td>5c</td></tr><tr><td>29</td><td>00</td><td>ab</td><td>16</td></tr><tr><td>0d</td><td>74</td><td>01</td><td>a2</td></tr><tr><td>91</td><td>19</td><td>99</td><td>6e</td></tr></table>	ae	99	6e	5c	29	00	ab	16	0d	74	01	a2	91	19	99	6e	$C_j =$	<table><tr><td>ae</td><td>99</td><td>2e</td><td>5a</td></tr><tr><td>29</td><td>c0</td><td>a3</td><td>16</td></tr><tr><td>8d</td><td>7f</td><td>01</td><td>a2</td></tr><tr><td>9e</td><td>19</td><td>99</td><td>26</td></tr></table>	ae	99	2e	5a	29	c0	a3	16	8d	7f	01	a2	9e	19	99	26	$C_{ij} =$	<table><tr><td>ae</td><td>99</td><td>6e</td><td>5a</td></tr><tr><td>29</td><td>00</td><td>a3</td><td>16</td></tr><tr><td>0d</td><td>7f</td><td>01</td><td>a2</td></tr><tr><td>9e</td><td>19</td><td>99</td><td>6e</td></tr></table>	ae	99	6e	5a	29	00	a3	16	0d	7f	01	a2	9e	19	99	6e
ae	99	2e	5c																																																																				
29	c0	ab	16																																																																				
8d	74	01	a2																																																																				
91	19	99	2e																																																																				
ae	99	6e	5c																																																																				
29	00	ab	16																																																																				
0d	74	01	a2																																																																				
91	19	99	6e																																																																				
ae	99	2e	5a																																																																				
29	c0	a3	16																																																																				
8d	7f	01	a2																																																																				
9e	19	99	26																																																																				
ae	99	6e	5a																																																																				
29	00	a3	16																																																																				
0d	7f	01	a2																																																																				
9e	19	99	6e																																																																				

Feu un programa, **que es pugui compilar i executar als ordinadors de la FIB**, per comprovar que $C = C_i \oplus C_j \oplus C_{ij}$ per qualsevol i, j , i que això no passa si agafen la funció **ByteSub** original:

$C=$	2a	9a	7c	9c	$C_i=$	67	84	1b	ac	$C_j=$	0e	95	9c	0d	$C_{ij}=$	55	d1	61	74
	56	9f	36	76		22	43	bd	e7		ee	98	3f	f2		ef	62	72	0e
	e1	34	6e	ec		73	52	ed	5c		81	0a	b5	e2		bb	e1	ea	9d
	4e	63	c8	60		82	ff	1d	b3		2e	13	59	d4		d5	d0	b7	ea

2. Canviem la funció **ShiftRows** per la identitat. Quins efectes té aquest canvi al xifrar un bloc? (Xifreu diferents M i els corresponents M_i amb la mateixa clau K i compareu C amb C_i .)
3. Canviem la funció **MixColumns** per la identitat. Quins efectes té aquest canvi al xifrar un bloc? (Xifreu diferents M i els corresponents M_i amb la mateixa clau K i compareu C amb C_i .)

2.2 Propagació de petits canvis

Amb un missatge M de 128 bits i una clau K de 128 bits qualssevol feu una estadística dels bits que canvien a la sortida quan modifiqueu un bit de M :

1. histograma del nombre total de bits que canvien amb cada modificació,
2. histograma de les posicions que canvien amb cada modificació.

Feu el mateix si modifiqueu un bit de K .

3 Criptografia de clau secreta

1. Desxifreu el primer fitxer que heu rebut.
2. Desxifreu el segon fitxer que heu rebut i que ha sigut xifrat amb el següent pseudo-codi:

```
IV=random(16)
kiv=random(2)
KS=sha256(IV || kiv)[0:16]
aes_encryptor = AES.new(KS, AES.MODE_CBC, IV)
text=PKCS7Encoder.encode(Message)
cryptogram = aes_encryptor.encrypt(text)
result = IV || cryptogram
open("file.enc", 'wb').write(result)
```

- $a || b$ significa concatenació d'a i b.
- IV: 16 bytes aleatoris.
- kiv: 2 bytes aleatori.
- KS: 16 bytes.

Referències

- Federal Information Processing Standards Publication (FIPS) 197: Advanced Encryption Standard (AES) <http://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/FIPS/NIST.FIPS.197.pdf>
- NIST Special Publication 800-38A: Recommendation for Block Cipher Modes of Operation. <http://nvlpubs.nist.gov/nistpubs/Legacy/SP/nistspecialpublication800-38A.pdf>
- Padding PKCS7: section 6.3 RFC 5652. <http://tools.ietf.org/html/rfc5652#section-6.3>

Per llegir

- Bruce Schneier *NSA and Bush's Illegal Eavesdropping*.
- Schmid, Gerhard (11 July 2001). *On the existence of a global system for the interception of private and commercial communications (ECHELON interception system), (2001/2098(INI))*. European Parliament: Temporary Committee on the ECHELON Interception System.